

Datum: 18 september 2021

Onderwerp: Reactie Consultatiedocument Audit Quality Indicators

Geachte kwartiermakers,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het Consultatiedocument Audit Quality Indicators. Wij spreken onze waardering uit voor het werk dat geleverd is door de verschillende werkgroepen om te komen tot deze set van Audit Quality Indicators (AQI's). Graag geven wij een korte reactie op deze AQI's waarbij we ingaan op de twee gestelde vragen:

- Heeft u concrete suggesties om de bruikbaarheid van de voorgestelde set AQI's te verhogen?
- Welke AQI('s) zou u eventueel op een ander aggregatieniveau (bijvoorbeeld op het niveau van de controle-opdracht of dat van de individuele accountant) willen terugzien op het openbare AQI-dashboard?

Vanaf het boekjaar 2014 publiceren wij vrijwillig elk jaar een jaarverslag waarin wij aan de hand van een breed scala aan kwaliteitsindicatoren verantwoording afleggen over het gevoerde kwaliteitsbeleid. Deze mate van transparantie vinden wij passend bij de maatschappelijke rol die wij vervullen. Dat alle accountantsorganisaties nu verplicht worden in het openbaar te rapporteren over gestandaardiseerde indicatoren juichen wij toe. In een openbare reactie op de voorlopige bevindingen van de Commissie Toezicht Accountancysector hebben wij wel onze twijfel uitgesproken of deze gestandaardiseerde indicatoren leiden tot een beter inzicht in de kwaliteit van de wettelijke controles. Laat staan dat deze gebruikt kunnen worden bij de vergelijking van accountantsorganisaties op dit gebied. De uitkomst van een indicator op zichzelf zegt namelijk niet veel en dient geïnterpreteerd te worden aan de hand van andere informatie. U onderkent dit zelf ook door aan te geven dat deze AQI's geen norm zijn en in combinatie met bepaalde kengetallen en de kwalitatieve toelichting bezien moeten worden. Deze toelichting draagt bij aan de interpretatie van de AQI's.

De hiervoor aangegeven twijfel is echter na kennisname van het consultatiedocument nog niet geheel weggenomen. Bij een aantal AQI's zullen wij toelichten waar deze twijfel door wordt veroorzaakt en een suggestie doen om de bruikbaarheid van de voorgestelde AQI te verhogen.

AQI 1: Betrokkenheid externe accountant

Wij onderschrijven dat de betrokkenheid van de externe accountant mede van invloed is op de kwaliteit van de controle. Het aantal uren dat een externe accountant besteedt aan de opdracht wordt echter sterk beïnvloed door verschillende factoren zoals de kwaliteit en senioriteit van het totale controleteam, het opdrachtrisico en hoe lang de controleopdracht al wordt uitgevoerd.

Wij stellen voor om naast de uren van de externe accountant ook de uren van andere accountants in het team in deze AQI op te nemen zodat een beter beeld gegeven wordt van de kwaliteit van het totale controleteam. Ons inziens zal dit

daarnaast minder leiden tot een ongewenst sturend effect dat van deze AQI uitgaat welke versterkt wordt door het feit dat deze AQI ook gepubliceerd wordt op het niveau van de individuele externe accountant.

AQI 3: Fraude en continuïteit

Gezien het belang van de onderwerpen fraude en continuïteit is het logisch dat hierop een indicator is geformuleerd. Wij zijn echter van mening dat de voorgestelde indicator geen goed beeld geeft over de kwaliteit van de controle op deze onderwerpen. Een laag percentage kan iets zeggen over de kwaliteit van de controle op deze onderwerpen maar wordt ook in sterke mate beïnvloed door specifieke karakteristieken van de klantportefeuille. Zo is de selectie aan de poort en de sector waarin klanten werkzaam zijn van grote invloed op deze indicator zoals nu geformuleerd.

Onze suggestie is om deze indicator negatief te formuleren. Zo zou bijvoorbeeld gevraagd kunnen worden, in analogie aan AQI 2: Fouten in de jaarrekening, het aantal afgeronde wettelijke controleopdrachten waarbij, na afgifte van de controleverklaring, een vermoeden of indicatie van materiële fraude geconstateerd wordt. Met betrekking tot het onderwerp continuïteit zou gerapporteerd kunnen worden over het aantal controlecliënten dat failliet is gegaan waarbij in het vorige verslagjaar geen sprake was van een aangepaste controleverklaring vanwege (dis)continuïteit.

Een concrete suggestie waardoor naar onze mening een sterkere link naar auditkwaliteit wordt gerealiseerd is het publiceren van het gemiddeld aantal frauderisico's per wettelijke controle.

AQI 8: Innovatiebereidheid

Naar onze mening is deze AQI erg vatbaar voor interpretatie en daardoor subjectief. Uit de toelichting blijkt dat onder investeringen in innovatie wordt verstaan: investeringen in nieuwe technologie. Kosten voor onderhoud van bestaande tools vallen niet onder innovatie. Onderhoud en doorontwikkeling van bestaande tools kunnen echter wel degelijk bijdragen aan innovatie en het verbeteren van de kwaliteit van de controle. Tevens is niet duidelijk of bijvoorbeeld interne uren gemaakt ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe tools en interne uren besteed aan opleiding en training om deze nieuwe tools toe te kunnen passen, meegerekend mogen worden als investering. Dit laatste is wel uitermate belangrijk in het juiste gebruik van nieuw ontwikkelde technologie.

Een nadere toelichting op deze AQI en definitie van het begrip 'investeringen' is dus noodzakelijk.

Tot slot willen wij onze bijdrage afsluiten met een tweetal opmerkingen die beide te maken hebben met de proportionaliteit van deze maatregel en de lastenverzwaring die deze met zich meebrengt. De eerste betreft de vraag of er voldoende rekening is gehouden met de verschillen die er bestaan tussen de accountantsorganisaties die werkzaam zijn binnen het OOB-segment en het overgrote deel van de accountantsorganisaties dat actief is in de MKB-markt. Gekozen is voor één uniforme set aan AQI's voor zowel de kleine als de grote kantoren. Maar doet dit recht aan de verschillen die bestaan tussen OOB-organisaties en niet OOB-organisaties? Worden de kleinere accountantsorganisaties nu niet onevenredig zwaar belast? Wij vragen hier nadrukkelijk de aandacht voor. De laatste opmerking is een oproep om de AQI's af te stemmen op de uitvraag door de Autoriteit Financiële Markten (AFM) in het kader van het toezicht dat de AFM met ingang van 1 januari 2022 zelf gaat uitvoeren op niet OOB-accountantsorganisaties. Het beperkt de inspanning in tijd en geld aanzienlijk als dezelfde data aangeleverd moet worden ten behoeve van het openbare dashboard alsmede ten behoeve van het toezicht.

Wij zijn graag bereid om een nadere toelichting te geven op deze reactie.

Met vriendelijke groet,

De heer drs. J.F.I. Gijsel RA
Lid Raad van Bestuur en Beleidsbepaler